

РОЗДІЛ II. МІЖНАРОДНЕ ПРАВО

УДК 342.7 (477)

РОЛЬ СИСТЕМИ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА В ПІДВИЩЕННІ РІВНЯ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ В УКРАЇНІ

Криворучко Л.С., к.ю.н., доцент

Університет економіки та права «КРОК»

Проведено аналіз питань щодо ролі міжнародного співробітництва в підвищенні рівня захисту прав людини в системі захисту прав людини в Україні, досліджено їх зміст та особливості; увага автора приділяється висвітленню окремих питань щодо забезпечення, гарантії, реалізації, охорони й захисту прав, свобод людини й громадянина в системі міжнародного співробітництва щодо підвищення рівня захисту прав людини.

Ключові слова: міжнародне співробітництво, права людини, система захисту прав людини, адміністративно-правова система захисту, міжнародні організації.

Криворучко Л.С. РОЛЬ СИСТЕМЫ МЕЖДУНАРОДНОГО СОТРУДНИЧЕСТВА В ПОВЫШЕНИИ УРОВНЯ ЗАЩИТЫ ПРАВ ЧЕЛОВЕКА В УКРАИНЕ / Университет экономики и права «КРОК», Украина

Проведен анализ вопросов роли международного сотрудничества по повышению уровня защиты прав человека в системе защиты прав человека в Украине, исследовано их содержание и особенности; внимание автора уделяется освещению отдельных вопросов по обеспечению, гарантии, реализации, охраны и защиты прав, свобод человека и гражданина, в системе международного сотрудничества по повышению уровня защиты прав человека.

Ключевые слова: международное сотрудничество, права человека, система защиты прав человека, административно-правовая система защиты, международные организации.

Krivoruchko L.S. THE ROLE OF INTERNATIONAL COOPERATION IN IMPROVING THE LEVEL OF HUMAN RIGHTS PROTECTION IN UKRAINE / University of economics and law "CROC", Ukraine

The role of international cooperation in improving the human rights defense level in the system of human rights defense in Ukraine is analyzed, its characteristics and peculiarities are identified; the author pays special attention to the problems of providing of guarantees, implementation, defense and protection of human rights, human and civil liberties in the system of international cooperation concerning to the improving of the level of human rights defense.

In the conditions of international globalization the creation and performance of collaboration mechanisms between different countries acquire significance. The special attention is paid to the problems of human rights which have already transcended national level and became one of the most important spheres in the development of international relations and international law. The topical issue of human rights occupies the major position in the circle of scientific interests of domestic and foreign researchers.

Unfortunately, lots of fundamental and applied problems of human rights protection are not solved yet and is the subject of scientific research. The issue of terminology, such as the definition of human rights, proposals to enhance the protection of human rights and freedoms. As part of our themes outlined in international law of human rights the most attention in the literature is given to the European Court of Human Rights, in particular information about the organization of its activities, much attention is paid to analysis of its resolutions.

However, today the problem is not fully researched and requires some further research and is determined the choice of the subject. The scientific novelty of the research work lies in the elaboration of new approaches to understanding the mechanism of international cooperation to enhance human rights protection.

Human rights system is a system that is provided and implemented by means of a certain amount of competence, homogeneous tasks, and the primary purpose of human rights activity.

To implement the whole complex of rights and freedoms in Ukraine a comprehensive national program of the State of its international legal obligations should be developed to bring its legislation into line with international standards of human rights. Representatives of all branches of government, academics, and civil society organizations should draft this national program into existence. A separate position should consider the need to study international experience and application of legal norms on human rights in view of the theory and practice of enforcement activities in the European Court of Human Rights, which will be a prerequisite for defining the powers of the subjects and of human rights.

However, the fact that Ukraine is in the top five countries for application to the European Court of Human Rights that reflects the real state of security and protection of the Ukrainian people. In this connection it is expedient to enhance opportunities and to create effective organizational (administrative) mechanisms for the implementation of a fertile plain of the European Convention on Human Rights.

Key words: international cooperation, human rights, human rights protection system, administrative and legal system of protection, the international organization.

В умовах світової глобалізації важливого значення набуває створення та функціонування механізмів співробітництва держав у різних сферах. Особлива актуальність належить проблематиці прав людини, яка давно вже вийшла за межі національних інтересів і стала одним із пріоритетних напрямків розвитку міжнародних відносин та міжнародного права.

Питання прав людини займає, безумовно, чільне місце в колі наукових інтересів як вітчизняних, так і зарубіжних науковців. Багато загальнотеоретичних та прикладних проблем є на сьогодні не розв'язаними і є предметом наукового пошуку. Це і питання термінологічні, найзагальніші, як-от визначення поняття прав людини, і більш конкретні, зокрема, щодо вироблення пропозицій з метою підвищення рівня захисту прав і свобод людини. В рамках окресленої нами теми міжнародно-правового захисту прав людини найбільше уваги в літературі відводиться діяльності Європейського суду з прав людини, зокрема, достатньо поширеною є інформація про організацію його діяльності, багато уваги приділяється аналізу його рішень [1]. Окремі питання системи міжнародного співробітництва щодо підвищення рівня захисту прав людини розглядалися в наукових працях відомих українських та зарубіжних вчених, зокрема: М.М. Агаркова, С.С. Алексєєва, А.В. Белявського, О.М. Бандурки, В.С. Бігун, С.Д. Білоцького, Ю.Ю. Блажевича, Д.В. Бобрової, І.Л. Бородіна, М.М. Гуренко, К.Ф. Єгорова, О.С. Іоффе, В.Ф. Кавун, О.О. Красавчикова, Л.С. Криворучко, О.І. Наливайко, М.С. Малєїна, О.А. Михайлюка, О.В. Марцеляка, В.П. Палія, О.А. Підопригори, І.Й. Снігур, С.І. Чорнооченко та ін. Однак на сьогодні дана проблема є не повною мірою вичерпаною та потребує певного дослідження, що й обумовило вибір автора даної теми. Наукова новизна роботи полягає в напрацюванні нових підходів щодо розуміння механізму системи міжнародного співробітництва щодо підвищення рівня захисту прав людини.

Окремі питання щодо системи міжнародного співробітництва щодо підвищення рівня захисту прав людини потребують ретельного наукового дослідження та вдосконалення правового механізму шляхом перегляду існуючого правового механізму у світі та нормативно-правової бази в Україні, аналізу міжнародної системи стандартів та правового забезпечення в країнах з стабільними економічними показниками та вдосконалення системи організаційно-правового механізму на теренах нашої країни. Указом Президента України від 22.07.1998 року «Про заходи щодо впровадження Концепції адміністративної реформи в Україні» (зі змінами і доповненнями) [4] передбачено, що Державна комісія по проведенню в Україні адміністративної реформи продовжуватиме роботу щодо розроблення концептуальних положень проведення адміністративної реформи. Положеннями передбачене створення механізму організаційного забезпечення адміністративної реформи, який би охоплював головні складові адміністративних перетворень. Однак, до теперішнього часу, наявність існування ефективного механізму не тільки викликає великі сумніви, а й взагалі свідчить про його приманливе існування, що підтверджує очевидний стан соціальних, економічних, тощо показників у країні. Дане має важливе значення тому, що через економічні, соціальні, правові реформи пройшли всі цивілізовані країни. Ефективний результат їх проведення забезпечувався якісною організацією в цілому і спеціально створеними державними структурами.

Метою статті є обґрунтування актуальності і доцільності розгляду питання щодо вдосконалення системи міжнародного співробітництва в аспекті підвищення рівня захисту прав людини в Україні за міжнародно-правовими стандартами.

Система захисту прав людини є системою, яка забезпечується та реалізується за допомогою органів з певним обсягом компетенції, однорідними завданнями, та основною метою яких є діяльність щодо захисту прав людини [2].

Дану систему захисту прав людини умовно можна поділити на дві складові: *міжнародну і національну*.

Міжнародна складова системи захисту прав людини – є розгалуженою системою універсальних міжнародних органів, діяльність яких поширюється на значну кількість держав світу, країни яких

є учасниками відповідного міжнародного договору про права людини і національні уряди країн яких здійснили процедуру ратифікації положень даних видів договорів.

Національною системою захисту прав людини слід вважати державний захист прав і свобод людини, визначений як обов'язок держави здійснювати правове регулювання прав і свобод, забезпечувати правовими засобами дотримання, виконання, керуватись принципами, які забезпечують процес дотримання прав та законних інтересів людини [2].

Права і свободи людини і їх гарантованість є мірилом взаємин між державою та індивідом. «Утвердження та забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави» – визначає Конституція України (ч.2 ст.3). Через дану складову забезпечення реалізації конституційних прав і свобод людини, визначений різними авторитетними міжнародними інституціями, врешті, визначає індекс гуманітарного розвитку держав у світі крізь призму їх відповідальності перед людиною. На практиці конституційні права і свободи часто виявляють свою взаємозумовленість. Наприклад, ст.50 Конституції України встановлює: «Кожен має право на безпечне для життя і здоров'я довкілля та на відшкодування завданої порушенням цього права шкоди. Кожному гарантується право вільного доступу до інформації про стан довкілля, про якість харчових продуктів і предметів побуту, а також право на її поширення. Така інформація ніким не може бути засекречена». Наведена система конституційних прав та свобод людини і громадянина в Україні є доволі комплексною та сучасною. Натомість нині недостатньо лише задекларувати принцип неухильного дотримання конституційних прав і свобод людини та громадянина. Українська держава відповідно до змісту ст.3 Основного Закону зобов'язана створити дієві юридичні механізми, які дали б змогу окремим особам, різним соціальним групам, громадянському суспільству загалом повною мірою реалізовувати свої конституційні права і свободи.

Виникнення міжнародних організаційних механізмів захисту прав людини пов'язане з розширенням у цій сфері міжнародно-правового співробітництва після Другої світової війни, відповідно дане стало формуванням системи органів міжнародної єдності в розумінні цінності прав людини та їхнього захисту. Розуміння було сформульоване у Статуті ООН та послідовним розвитком міжнародних органів. Ця організація стала центром міжнародно-правового співробітництва із прав людини, в рамках якої були створені найбільш авторитетні міжнародні органи із захисту прав людини. З початку 50-х років почали виникати регіональні міжнародні організаційно-правові механізми захисту прав людини, перший з яких створено відповідно до Європейської конвенції про захист прав людини.

У сучасному світі існує розгалужена система з декількох десятків універсальних і регіональних міжнародних органів із прав людини з різним обсягом компетенції. Це дозволяє класифікувати ці органи, щоб легше розібратися в особливостях їхньої діяльності. Існуючі міжнародні органи з прав людини поділяють насамперед на *універсальні та регіональні*.

Універсальні органи з прав людини мають компетенцію, що поширюється на значну кількість держав світу і, як правило, виключно на ті держави, які є учасниками відповідного універсального міжнародного договору про права людини (Комітет із прав людини, Комітет із прав дитини, тощо). З обмеженого кола міжнародних органів із прав людини контрольні повноваження не обов'язково пов'язані з участю держави в міжнародному договорі (Комісія з прав людини). Жоден з універсальних міжнародних органів із прав людини не є повноцінним міжнародним судовим органом, хоча пропозиції щодо їх створення висловлювалися відразу після закінчення Другої світової війни.

Універсальні органи з прав людини можуть бути квазісудовими та конвенційними. До квазісудових належать органи, утворені на підставі міжнародних договорів для здійснення контролю за дотриманням цих договорів державами-учасниками та діють за процедурою, що нагадує судову (Комітет із прав людини). До конвенційних належать органи, утворені на підставі міжнародних договорів для здійснення контролю за дотриманням цих договорів державами-учасниками (Комітет із прав дитини – згідно з Конвенцією про права дитини; Комітет з ліквідації дискримінації щодо жінок – згідно з Конвенцією про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок, тощо) Конвенційні органи мають переважно політико-правовий характер.

Особливе місце посідає Комісія з прав людини – універсальний орган, повноваження якого не пов'язані з участю держави в міжнародних договорах про права людини. Її було засновано на підставі рішення ЕКОСОР у 1946 р. Комісія складається із представників 53 держав – членів

ЕКОСОР, обраних на три роки. За час існування Комісія з прав людини зробила значний внесок у розуміння прав людини та в розвиток міжнародного співробітництва в цій сфері. Вона має широкі повноваження щодо контролю за дотриманням прав людини, проводить дослідження у сфері захисту прав людини та надає рекомендації та пропозиції ЕКОСОР, готує проекти міжнародних документів щодо прав людини та співпрацює з іншими міжнародними органами в цій галузі. Комісія вправі створювати власні допоміжні органи. Одним із них є Підкомісія з попередження дискримінації прав і захисту меншин.

Організація Об'єднаних Націй утворює свої інституціональні структури для вивчення стану прав людини, по суті, здійснює «нагляд» у сфері виконання державами своїх зобов'язань у сфері поваги прав людини. Таку діяльність здійснює Рада Безпеки ООН, яка неодноразово розглядала спори і ситуації в сфері прав людини, котрі становлять загрозу загальному миру і безпеці. Рішення і висновки з питань прав людини приймав Міжнародний Суд, Генеральний секретар ООН, а також Верховний комісар з прав людини, посада якого була створена у 1994 р. На нього покладено відповідальність за діяльність ООН у сфері прав людини в рамках загальної компетенції, повноважень і рішень ГА ООН, ЕКОСОР і Комісії з прав людини. За різними оцінками, ООН отримує щорічно від 30 до 40 тис. скарг про порушення прав людини.

Посаду Верховного комісара засновано для зміцнення механізму ООН, «для заохочення і захисту всіх прав людини». Верховний комісар призначається Генеральним секретарем ООН і затверджується ГА ООН терміном на чотири роки з можливістю одного повторного переобрання. Він має керуватися Загальною декларацією прав людини 1948 р., іншими основоположними міжнародно-правовими пактами, має виходити з того, що всі права людини – громадянські, культурні, економічні й політичні – є унікальними, взаємозв'язаними і взаємозалежними. Верховний комісар має щорічно подавати доповіді Комісії з прав людини ООН, а через ЕКОСОР – Генеральній Асамблеї ООН.

На підставі резолюції ГА ООН засновано посаду Верховного комісара ООН у справах біженців. Він обирається ГА ООН за поданням Генерального секретаря ООН терміном на три роки. Він виконує обов'язки за наданням міжнародного захисту біженцям. Верховний комісар подає ГА ООН щорічну доповідь. Роль Верховного комісара в останні роки значно зросла у зв'язку зі збільшенням кількості біженців із різних регіонів, охоплених міжетнічними, міжрелігійними і міжнаціональними конфліктами.

За останні десятиліття істотно зросла роль міжнародних неурядових організацій у захисті прав людини, які здійснюють відповідний нагляд і контроль за дотриманням прав людини в різних країнах світу. Серед найбільш впливових організацій можна назвати Міжнародний Гельсінський Комітет, Міжнародну Амністію, Лікарів за мир та ін. Серед основних напрямів їхньої діяльності є: моніторинг стану прав людини в окремих державах; моніторинг законодавства про права людини в окремих державах; складання доповідей про стан справ у галузі захисту прав людини; оприлюднення таких доповідей для ознайомлення громадськості та надання їх міжнародним міжурядовим органам із прав людини; участь у розробці міжнародних договорів із прав людини, а також інша діяльність.

«Міжнародна амністія» – всесвітня неурядова та некомерційна організація з захисту прав людини. Має 2,2 мільйонів членів і представництва в 43 країнах світу. Штаб-квартира секретаріату знаходиться в Лондоні. Організація отримала Нобелівську премію Миру в 1977 р.

В основу механізму функціонування регіональних систем захисту прав людини, як правило, покладено діяльність судових інституцій як останню інституцію правосуддя в країні. Ця особливість відрізняє їх від універсальних, зокрема системи ООН: а) європейська система захисту прав людини Ради Європи – найстаріша регіональна і, за загальним визнанням, найефективніша нині система у світі. Як уже згадувалось, правовою підставою функціонування системи виступає Європейська конвенція про захист прав людини і основних свобод 1950 р., доповнена численними протоколами, які спрямовані на розширення переліку прав і свобод, що підлягають захисту й удосконаленню наявного механізму захисту прав людини. Конвенція передбачає право індивіда на подачу скарги щодо держави, а також розгляд спорів між державами. Захист економічних, соціальних та культурних прав передбачений Європейською соціальною хартією 1961 р. (переглянутою). У редакції Конвенції від 1950 р. був передбачений триланковий механізм контролю за виконанням її положень: Європейська комісія з прав

людини, Європейський суд з прав людини та Комітет міністрів Ради Європи. Перед Комісією стояли два завдання: визначити відповідність поданої скарги вимогам Конвенції (чи підлягає скарга розгляду) та вжиття заходів з вирішення скарги за суттю через процедуру примирення. Скарги, щодо яких не було досягнуто порозуміння, передають у Суд (при умові визнання його юрисдикції державою). Індивіда в Суді представляла Комісія. Якщо рішення Комісії мали рекомендаційний характер, то рішення Суду є остаточними й обов'язковими для сторін. На Комітет міністрів Ради Європи покладалась дві функції: по-перше, Комітет міністрів виконував функцію контролю за виконанням рішень Суду, по-друге, виконував роль квазісудового органу в разі надходження справи безпосередньо від Комісії (якщо держава не визнавала обов'язкової юрисдикції Суду). Неважко зауважити, що система не була достатньо ефективною. Комісія відігравала роль фільтра, більша частина скарг до Суду не доходили: окремі з них задовольнялись у процесі розгляду в Комісії, а значна частина скарг не приймалась до розгляду у зв'язку з їх невідповідністю вимогам Конвенції. Суд та Комісія не працювали на постійній основі. Якщо врахувати, що вичерпання національних засобів вирішення проблеми займало певний час, то дуже часто від початку виникнення спору до його вирішення на європейському рівні проходило декілька років, що значно знижувало ефективність наслідків прийнятого судового рішення. Комітет міністрів як частина механізму, будучи статутним органом Ради Європи, її вищим органом, виявився непридатним до виконання квазісудових функцій. Зі збільшенням напливу скарг зростали труднощі у функціонуванні системи. У 1998 р. був прийнятий Протокол № 11 до Конвенції 1950 р., який передбачав реорганізацію створеного Конвенцією контрольного механізму. Основні зміни полягали в об'єднанні Комісії та Суду в єдиний Європейський суд з прав людини. У рамках Суду були сконцентровані всі процедури, весь процес розгляду спору чи скарги. Суд почав працювати на постійній основі, його оперативність зросла. Зникла потреба у виконанні Комітетом міністрів квазісудових функцій. Таким чином, механізм контролю перетворився з трьох- у дволанковий, окремі органи очистились від невластивих їм функцій, зменшилась кількість етапів проходження скарг. Ці заходи сприяли прискоренню розгляду справ, підвищенню ефективності роботи Суду, зміцненню довіри до європейської системи захисту прав людини. З 1997 року, тобто з моменту, коли Україна стала членом Європейської Конвенції з прав людини і визнала для себе обов'язковою юрисдикцію Європейського суду з прав людини, загалом було винесено 817 рішень про порушення в країні тих чи інших прав і свобод людини та громадянина. Відповідно до статистичної інформації, яка щороку оприлюднюється на сайті Європейського суду, Україна знаходиться на 3-4 місці за кількістю звернень громадян. Це поганий показник для держави. Євросуд іде шляхом оптимізації своєї роботи, тому намагається поєднувати звернення з одного питання. Якщо рішень було, наприклад, 109, то кількість заявників може бути іншою, адже під однією заявою може бути одразу до 120 звернень.

У 2010 році Україна сплатила на виконання рішень Європейського суду 29 млн. грн. Україна намагається вчасно виконувати рішення Євросуду, адже в іншому випадку з держави буде стягнуто пеню. Хоча, слід зауважити, що Україні зі сторони європейської вищої правозахисної спільноти продемонстровано жовту картку за невиконання рішень Європейського суду з захисту прав людини. На даний момент наша країна залишається в лідерах невиконання даних рішень щодо компенсацій на користь громадян.

Правову основу американської системи захисту прав людини становлять кілька актів. У 1948 р. у рамках ОАД була прийнята Американська декларація прав і обов'язків. Її можна вважати першим у світі міжнародним документом (хоча і на регіональному рівні), який містить перелік основних прав і свобод. Міжамериканська конвенція з прав людини була прийнята в 1969 р. У 1988 р. Конвенція була доповнена Додатковим протоколом (Протокол Сан-Сальвадор), який додав перелік економічних, соціальних та культурних прав. Обсяг, передбачений Конвенцією, містить широкий перелік громадянських та політичних прав у самій Конвенції економічні, соціальні та культурні права відсутні, однак ця прогалина була компенсована з прийняттям уже згаданого Протоколу, хоча механізм контролю за виконанням цієї групи прав і свобод має окремі особливості. Інституційний механізм Конвенції складається з двох органів: Міжамериканської комісії з прав людини і Міжамериканського суду з прав людини. Повноваження Комісії сформульовані більш широко, ніж аналогічної в Європі. Дана Комісія розглядає заяви Індивідів, груп індивідів, неурядових організацій та держав (за умов визнання ними юрисдикції Комісії). Крім того, Комісія надає послуги з метою мирного вирішення спорів. Серед інших функцій можна

значити діяльність Комісії а розвитку і розповсюдження юань про права людини серед народів Америки, підготовку досліджень, доповідей, відповідні рекомендації урядам (у цьому випадку не у зв'язку з розглядом справи). Для підтримання належних зв'язків з американськими державами Комісія має право запиту в держав відповідної інформації і, своєю чергою, давати відповіді державам на їхні запити. Комісія також надає доповідь про результати своєї роботи Генеральній Асамблеї ОАД. Це ви кликано і тією обставиною, що діяльність Комісії регламентується Статутом ООН, тобто Комісія з прав людини виступає не стільки конвенційним органом, скільки статутним органом самої організації.

Відповідно до переліку центральних органів виконавчої влади, відповідальних за виконання зобов'язань, що випливають із членства України в міжнародних організаціях, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 13 вересня 2002 р. № 1371 [5], Міністерство юстиції України визначено відповідальним за співпрацю з Міжнародним судом, Комісією ООН з права міжнародної торгівлі (ЮНСІТРАЛ), Управлінням Верховного комісара ООН з прав людини, а також співпрацює спільно з іншими органами виконавчої влади з такими міжнародними організаціями, як Дитячий фонд ООН (ЮНІСЕФ), Фонд ООН у галузі народонаселення (ЮНФПА), Комісія ООН із запобігання злочинності та кримінального правосуддя, Комісія ООН з народонаселення та розвитку, Комісія ООН з прав людини, Комісія ООН зі становища жінок, Міжнародна морська організація (ІМО), Міжнародна організація праці (МОП), Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР), Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР), Міжнародна організація з міграції (МОМ), Постійна палата третейського суду, а також Організація безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ) та Рада Європи.

Україна приєдналася до таких основоположних міжнародних документів у сфері прав людини як Загальна декларація прав людини 1948 року, Міжнародний пакт про політичні та громадянські права, Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права, Конвенція про ліквідацію всіх форм расової дискримінації, Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок, Факультативний протокол до Конвенції про ліквідацію усіх форм дискримінації щодо жінок, Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, Факультативний протокол до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, Конвенція про права дитини, Факультативний протокол до Конвенції про права дитини щодо участі дітей у збройних конфліктах та Факультативний протокол до Конвенції про права дитини щодо торгівлі дітьми, дитячої проституції та дитячої порнографії.

Як Страна згаданих міжнародних договорів, Україна має надавати періодичні доповіді про їх виконання до відповідних Комітетів ООН. У цих доповідях окреслюються існуючі основні положення політики держави, заходи, що приймаються на їх впровадження (в тому числі, на законодавчому рівні), інформація про виконання рекомендацій відповідних Комітетів ООН, визначених у заключних висновках до кожної періодичної доповіді України, статистичні відомості тощо.

На даний час Україна є членом:

- Комітету з прав людини (Human Rights Committee),
- Комітету з економічних, соціальних та культурних прав (Committee on Economic, Social and Cultural Rights),
- Комітету з ліквідації расової дискримінації (Committee on the Elimination of Racial Discrimination),
- Комітету проти тортур (Committee Against Torture),
- Комітету з прав дитини (Committee on the Rights of the Child) [3].

Україна – одна з країн, на які припадає найбільша кількість заяв у Європейський суд із прав людини (ЄСПЛ), при цьому найбільш типовими причинами для цього є строки провадження в цивільних і кримінальних справах, невиконання рішень національних судів, порушення принципів правової передбачуваності й незалежності суду, тривалість попереднього ув'язнення й проблеми, пов'язані з

утриманням під вартою (якість приміщень, медичного обслуговування тощо). У зв'язку з цим потрібно посилювати можливості для здійснення положень Європейської конвенції з прав людини (ЄКПЛ). Необхідно й далі докладати зусилля на ниві навчання ключових професійних груп із питань ЄКПЛ. Варто організувати додаткове навчання щодо стандартів ЄКПЛ і практики ЄСПЛ для суддів, прокурорів, адвокатів, посадових осіб правоохоронних органів, неурядових організацій (НУО), працівників секретаріатів Вповноваженого ВР із прав людини й Урядового вповноваженого у справах ЄСПЛ, працівників установ кримінально-виконавчої системи. Також варто продовжувати співпрацю щодо виконання рішень ЄСПЛ.

Конституція України закріплює права людини та гарантує їх захист. Натомість, не всі із закріплених в Основному Законі прав та свобод людини і громадянина реалізуються своєчасно та у повному обсязі. Ця проблема зберігає свою актуальність і гостроту всі двадцять років незалежності України. Проте допомога Україні міжнародних і зарубіжних інституцій у сфері захисту прав людини сприяє не лише запровадженню нових підходів щодо вирішення традиційних проблем у сфері прав і свобод людини і їх гарантій, а й упереджує можливі помилки і прорахунки у відповідній правотворчій і правозастосовній діяльності.

Для реалізації всього комплексу захисту прав і свобод людини в Україні має бути розроблено комплексну Національну програму виконання державою своїх міжнародно-правових зобов'язань, а також приведення її законодавства у відповідність до міжнародних стандартів у галузі прав людини. До розробки проекту такої національної програми має бути залучено представників усіх гілок влади, а також науковців, громадські організації.

Окремою позицією слід вважати необхідність дослідження міжнародного досвіду організації та застосування правових норм з прав людини з урахуванням теорії та практики забезпечення виконання судових рішень у діяльності Європейського суду з прав людини, що стане передумовою визначення повноважень суб'єктів забезпечення та реалізації захисту прав людини.

Дослідження системи міжнародного співробітництва щодо підвищення рівня захисту прав людини дозволить визначити напрямок правового реформування загально-правової характеристики захисту прав людини в Україні та проаналізувати існуючу адміністративну систему забезпечення захисту прав людини в Україні в аспекті ефективності її діяльності.

Вищезазначене дозволить зробити певні висновки та здійснити імплементацію найбільш дієвих форм організації системи захисту прав людини в Україні.

Доцільно звернути увагу, що міжнародна спільнота не лише спостерігає за процесом становлення в Україні інституту захисту прав людини, але й за допомогою міжнародних органів, установ, організації допомагає в цьому. Загальна кількість міжнародних донорів, що сприяють розвитку демократії та покращанню стану справ у галузі дотримання прав людини, в тому числі, матеріально, за оцінками європейських аналітиків, перебільшує цифру у тридцять агенцій.

Однак той факт, що Україна входить в першу п'ятірку країн за зверненнями до Європейського суду з прав людини, відображає реальний стан забезпечення та захисту прав українців. У зв'язку з чим доцільно посилювати можливості та створювати дієві організаційні (адміністративні) механізми для здійснення більш плодотворої реалізації положень Європейської конвенції з прав людини.

ЛІТЕРАТУРА

1. Литвиненко І.Л. Міжнародно-правові механізми захисту прав людини / І.Л. Литвиненко // Університетські наукові записки. – 2005. – № 4 (16) . – С. 271-279.
2. Криворучко Л.С. Правозахисні організації в системі захисту прав людини в Україні / Л.С. Криворучко // Європейські перспективи. – 2011. – № 3. – С. 46-56;
3. Міністерство юстиції України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minjust.gov.ua/0/157>
4. Про заходи щодо впровадження Концепції адміністративної реформи в Україні: Указ Президента України від 22.07.1998 року (зі змінами і доповненнями) // Офіційний вісник України. – 1999. – №2. – Ст. 943.

5. Про порядок участі центральних органів виконавчої влади у діяльності міжнародних організацій, членом яких є Україна: Постанова КМУ від 13 вересня 2002 р. № 1371 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1371-2002-%D0%BF>
6. Організація Об'єднаних Націй [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.un.org/ru>
7. Конституція України від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР: станом на 04 лютого 2011 р. / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – К.: Парлам. вид-во, 2011. – 54 с. – (Бібліотека офіційних видань).
8. Про міжнародні договори України: Закон України від 29 червня 2004 року // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 50. – Ст. 540.
9. Про ратифікацію Конвенції про захист прав і основних свобод людини 1950 року, Першого протоколу та протоколів № 2, 4, 7 та 11 до Конвенції: Закон України № 475/97-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=475%2F97-%E2%F0>.
10. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 року № 217 А (III): станом на 10.12.2008 р., номер у держ. реєстрі 45085/2008 / Організація Об'єднаних Націй. – Офіц. вид. – К.: Парлам. вид-во, 2008. – 15 с. – (Бібліотека офіційних видань).
11. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод: станом на 21.06.2011 р. – (Офіційний переклад). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_004.
12. Статут Ради Європи від 05.05.1949 року: станом на 11.11.2011 р. – (Офіційний переклад). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=994_001.
13. Голосніченко І.П. Значення адміністративного права в умовах демократичних перетворень суспільства / І.П. Голосніченко // Право України. – 1998. – № 11. – С. 21-22.
14. Криворучко Л.С. Роль міжнародних стандартів в адміністративно-правовому забезпеченні захисту прав людини в Україні: історичний аспект / Л.С. Криворучко // Матеріали науково-практичної конференції «Адміністративне право України: сучасний стан та шляхи розвитку». – Харків. – 2012.
15. Статут Організації Об'єднаних Націй і Статут Міжнародного Суду // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_010&c=1#Public
16. Генеральна Асамблея [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.un.org/ru/ga/>
17. Криворучко Л.С. Актуальність вдосконалення системи забезпечення прав людини в Україні / Л.С. Криворучко // Правничий вісник Університету «КРОК». – Київ. – 2011. – № 8. – С. 4-10.